

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ

Με την ευκαιρία της πρώτης γραπτής επικοινωνίας μου με την εφημερίδα σας και του ανατελείαντος νέου έτους 2008, εύχομαι σε εσένα, στα μέλη του Δ.Σ. της Αδελφότητας όσο και στο εκλεκτό επιτελείο των αρθρογράφων και συντακτών ΥΓΕΙΑ, ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ και Ο,ΤΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟ.

Θέλω επίσης να σας συγχαρώ για την επιμελημένη έκδοση, την επίκαιρη και ζωντανή αρθρογραφία ευχόμενος πάντα ψηλά και επιτυχίες στους αγώνες για την προβολή και προκοπή των χωριών μας.

Πιστεύω ότι οι τοπικές εφημερίδες είναι ο συνδυασμός και ακατάλυτος κρίκος με την ιδιαίτερη πατρίδα μας και μας φέρνουν πάντα την πρώην δροσιά των Αθωμανικών στο καμίνι των μεγαλοπόλεων.

Από τη στήλη αυτή θέλω να συγχαρώ τον φίλο μου, ΧΡΗΣΤΟ ΤΟΥΜΠΟΥΡΟ, ο οποίος ανέλαβε την συγγραφή βιβλίου με θέμα και περιεχόμενο «Το Γυμνάσιο Αγνάντων, ο πνευματικός φάρος των Δυτ. Τζουμέρκων» που μελλοντικά θα εκδώσει.

Δεν επιδιώκω με την παρουσία να προβάλω την πατρότητα της σχετικής πρότασης που έκαναν τον Απριλίο 2007 κατά το καθημερινό ετήσιο «αντάμωμα» των Αποφοίτων του Γυμνασίου Αγνάντων, αλλά θέλω να επισημάνω και χαιρώμαι ιδιαίτερα που η πρότασή μου, ήταν το έναυσμα και βρήκε «ευήκοον ούς» στο πρόσωπο του φίλου Χρήστου - αρθρογράφου - ερευνητή - συγγραφέα, ο οποίος άρχισε ήδη να δίνει τα πρώτα δείγματα γραφής.

Σου εύχομαι -Χρήστο- υγεία, δύναμη και είμαι βέβαιος ότι θα μας δώσεις ένα σπουδαίο και αξιόλογο βιβλίο ανάξιο της Ιστορίας του Γυμνασίου Αγνάντων, το οποίο έδωσε σε όλους μας το πνευματικό ζώμα και τα εφόδια για πρόοδο στη ζωή μας.

Με τη συγγραφική σου ενασχόληση ανέκοψες κατά την νομική γλώσσα «την παραγραφή του χρόνου», που απειλεί να ξεθωριάσει μνήμες και ευθυμίες και να τα παραδώσει στη ηθυσμωσύνη. Θα σου αποστείλω και εγώ «βιογραφική και ηθογραφική αφήγηση» για το «Ταχυδρομείο Καταρρακτινών», κατά την φράση του αειμνήστου καθηγητού μας ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΠΟΝΙΑΚΟΥ, που οδοιπορούσαμε καθημερινά και επί χρόνια για να μάθουμε «ΓΡΑΜΜΑΤΑ» όπως μας προέτρεπαν οι γονείς μας, γιατί αλλιώς

θα μας έτρωγε η «κοπάνα» δηλαδή το πιλοφόρι των μαστόρων, όπως χαρακτηριστικά διατύπωναν την απειλή τους.

Μόνο να αναλογισθεί κανείς πόσοι από εμάς τα δύσκολα εκείνα χρόνια θα μπορούσαμε να οδοιπορούμε στα Γυμνάσια Αρτας και Ιωαννίνων εκτιμά ακόμη περισσότερο την προσφορά και το παιδαγωγικό έργο του Γυμνασίου Αγνάντων στα παιδιά της ευρύτερης περιοχής των Τζουμέρκων, ιδίως κάτω από τις δύσκολες και αντίξοες συνθήκες της τότε εποχής για καθηγητές και μαθητές.

Ως Καταρρακτινός και Τζουμερκιώτης ευχαριστώ τον φίλο μου ΧΡΗΣΤΟ ΠΑΠΑΚΙΤΣΟ, δόκιμο αρθρογράφο - συγγραφέα, ο οποίος στην επιτυχημένη στήλη του ασχολήθηκε και έγραψε σχετικά με την Ιεροσολία, που έγινε τον Νοέμβριο 2007, στην Ιερά Μονή Αγίας Αικατερίνης Καταρράκτη, η βεβηλωμένη της οποίας συγκλονίσει όχι μόνο το χωριό μας αλλά και την ευρύτερη περιοχή των Τζουμέρκων.

Ενα ιερό χώρο που τον σεβάσταναν αληθθρησκοί και διασώθηκε από τον κατακτητή, τον βεβηλώσαν Ιερόσολοι, αφαιρώντας τις τρεις (3) υπάρχουσες αργυρές ασπμοκέντρες λειψανοθήκες ανεκτιμήτου θρησκευτικής και αρχαιολογικής αξίας. Καθ' όσον δύο (2) εξ αυτών φιλοτεχνήθηκαν από Καλαρρυτινούς αργυροχρυσόχους - μεταλλοτεχνίτες ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ - ΒΑΣΣΗ - ΒΟΥΛΓΑΡΗ (πρόγονοι των σημερινών διασπίμων κοσμηματοπωλών ΒΥΛΓΑΡΙ - Ιταλίας) και η μία είχε δωρηθεί από την Ι. Μονή Αγίας Αικατερίνης του όρους Σίνια.

Εύστοχα ο Χρήστος μέσα από τη θυμόσοφη παιδική παροιμία, εισηγνείαι ένα δίκαιο αίτημα για επάνδρωση της Ιεράς Μονής και εγκαταβίωση Μοναχού.

Ελπίζουμε και προσευχόμαστε ότι ο υπάρχων «δικός οφθαλμός ως τα παν' ορά» θα παράσχει, οδόν επιστροφής των Ιερών κειμηλίων στον τόπο προσευχής και πατρείας των.

Διαβάζοντας επίσης τη στήλη του φίλου μου ΧΑΡΗ ΖΑΧΟΥ, ομοποδοστού της γυναικείας μου στη Ζωσιμαία Ιωαννίνων αρθρογράφου - συγγραφέα, που πήγε στην Τράπεζα με την ομπρέλα του (αν και καλοκαιρί) θυμήθηκα ότι όλοι σχεδόν οι δασκαλοί την εποχή εκείνη (έτος 1956...) όταν κατέβαιναν στην Αρτα για συνέδριο, μετά το τέλος των

μαθημάτων (Ιούνιος) κρατούσαν ομπρέλα χωρίς να έχω μάθει το λόγο. Ο Χάρις ίσως μου λύσει την απορία. Η αναφορά όμως αυτή μου δίνει και την ευκαιρία να ανήσω κι' εγώ νεορά ένα κερύ -με τούτο το γράμμα- στη μνήμη του αειμνήστου μπάριμα - Στάθη «Μανουσάκια» γιατί μας γλύτωσε από πολλές «πουντές» (κρουαγιόματα) ιδίως εμάς τους Καταρρακτινούς με την τέχνη του αλλά και την προθυμία του να επισκευάζει τις σπασμένες «από του Βορριά τα κύματα ομπρέλες μας». Στο οδοιπορικό του «Ταχυδρομείου Καταρράκτη» θα περιγράψω πως ο καθωσυνάτος και χωρατατζής «Μανουσάκιας» με επιδειξιότητα αρθροπλαστικού μας παρέδιδε έτοιμες για νέες «μάκες» τις διαλυμένες ομπρέλες μας με ανταμοιβή «ένα ούζο όταν θα ερχόταν στο χωριό μας».

Όταν μάλιστα ερχόταν στα πανηγύρια της Αγίας Αικατερίνης ή των Αποστόλων μαζί με τον Λουκά Τζόκα και την κομπάνια τους παίζανε για μας τα Γυμνασιόπαιδα και ένα τραγούδι παραπάνω με το δεκάρικο (10 δρχ.) ή κρατούσαν λίγο παραπάνω τα «κεντήματα» για καμιά χορευτική φιγούρα.

Μάλιστα εδώ θα αναφέρω ότι το «Μανουσάκιας» -όπως μου είπε ο επί χρόνια ακώριστος φίλος του κληρυστάς Λουκάς Τζόκας- το έβγαλαν γιατί ο Στάθης Ζάχος έφερε από το Αργίνο το τραγούδι «Μανουσάκια» που είχε μάγειρή πέραση στα πανηγύρια και έχει ακόμη τη θέση του στην παραδοσιακή μας μουσική.

Επίσης ο Χρήστος Κατσουδάς σε μια συζήτησή μας για τους γάμους και τα πανηγύρια εκείνα τα χρόνια μου είπε χαρακτηριστικά: «Όταν ο Στάθης έπαιζε με το βιολί του και τραγουδούσε στους γάμους το τραγούδι του αποχωρισμού της νύφης «Αφίνω γειά στη μάννα μου»... ήταν τόσο η συγκίνηση που δάκρυζαν πολλοί γιατί ο Μανουσάκιας είχε μοναδικό τρόπο και μελωδία όταν το τραγουδούσε.

Σε τόπο αναμύξεως να αναπαύεται η ψυχική σου μπάριμα Στάθη σε ευχαριστούμε για τις χαρές που μας χάρισες. Τώρα πια σπανίζουν οι γάμοι στα χωριά μας, αλλά τα γλέντια και τα πανηγύρια έχουν χάσει το πνευτικό κέφι και το χρώμα τους, ίσως από τα γεμάτα πορτοφολία αλλά τις άδειες καρδιές...

Τελειώνοντας σας ευχαριστώ για τη φιλοξενία και ελπίζω να μην κούρασε η επιστολή μου αλλά επιθυμώ να παραθέσω μερικές σκέψεις και αναμνήσεις από τα Γυμνασιακά βιώματα γιατί ένα μέρος της ζωής μας περιπλανιέται ακόμα σε αυτά τα μέρη αναπολώντας ευχάριστες και δυσάρεστες στιγμές όπως συμβαίνει πάντα στη ζωή.

Με εκτίμηση
Ναπολέων Κατσουδάς
Υποπρόεδρος ΕΛ-ΑΕ ε.α.
Τάξη 1956-1962

Ας ανάβουμε κι ένα κεριό στη ΔΕΗ!

Εκείνη τη Σχολική χρονιά (1998-99) οι Σύλλογοι με υποδέχονταν ως πολύ γνωστή πλέον.

- Τώρα που διαβάσαμε το «Δρόμο των Σχολείων» νιώθουμε σαν να σας γνωρίζουμε από πάντα! μου έλεγαν.

Δέκα με έντεκα, έντεκα με δώδεκα - στην ώρα του μαθήματος- μιλούσα κι εγώ περισσότερο μ' αυτούς που είχαν κενό στο πρόγραμμα τους και κάθονταν στο Γραφείο. Καθόμασαν δίπλα-δίπλα και λέγαμε διάφορα. Άλλο πιο πέρα διάβθωναν Εκθέσεις ή πρόχειρα διαγωνίσματα...

Τον Μάιο 1997 στο Σχολείο Α., μια Καθηγήτρια μικροκαμωμένη, με φωτεινό μπουτράκι, σοβαρή, γύρω στα 35, κάθισε δίπλα μου... Σχολιάσει τα βιβλία μου, με ρώτησε διάφορα.

- Βρίσκομαι σε άσχημη φάση! μου είπε πολύ-πολύ σιγά. Έχω δυο αγοράκια εφτά και έντεκα χρονών, και παίρνω διαζύγιο.

Μου είπε κι άλλα, διάφορα, πάνω σ' αυτό το βήσσο. Εγώ τι να της έλεγα...

- Κρίμα! είπα. Χαλεπόν εστὶ το συζήν... Δύσκολη η συμβίωση...

Ήταν χλωμή, αδύνατη, κουρασμένη, άκεφη.

***

Άνοιξη 1999, κι εγώ στο ίδιο Σχολείο με την «Ελίθ» και μερικά απ' τα προηγούμενα βιβλία μου.

Πάλι κοντά μου η κυρία Ρ. Τώρα όμως έλαμπε.

- Πώς είσαι; τη ρωτάω.

- Πολύ καλά! εκείνη με χαμηλή φωνή, να μην ακούγεται από τους συνοδελφούς που πήγαιναν, έρχονταν, κουβέντιαζαν κ.τ.λ. Την κοίταξα...

- Μου συνέβη κάτι απίθανο, τρελό! όλο χαρά αυτή, ψηθυριστά σχεδόν.

- Τι έγινε; εγώ.

- Σάς είχα πει πρόπερσι για το διαζύγιο. Μια μέρα: Είχε ορισθεί συνάντηση με το Δικηγόρο, η υπόθεση έφτανε στο τέλος της... Έρχεται ο άντρας μου στο σπίτι - τα παιδιά Σχολείο- ήμασταν χωρία

ένα χρόνο... «Να έχουμε και τα τάδε χαρτιά μαζί μας!» μου είπε. «Κόπου εδώ τα έχω...» Σοβαροί, αμίλητοι και οι δυο... Παίρνω ό,τι χρειαζόταν, παίρνω τα κλειδιά, τραβάω την πόρτα, αυτές καλέ!

ο σασσοβέρ, τέταρτος όροφος. Γρου-γρου... Μπάμ! Σκοτάδι, κόπηκε το ρεύμα!

- Και μετά;

- Κινητά τηλέφωνα τότε δεν είχαμε. Και στη μικρή πολυκατοικία μας -εφτά διαμερίσματα- έλειπαν όλοι στις δουλειές τους. Φωνάσαμε, χτυπήσαμε... Κανένα! Ακουμπήσαμε στα τοιχώματα, σκυμμένα τα κεφάλια, τα μάτια χαμηλά...

Ευτυχώς, η καμπίνα κάπου ανάμεσα, και έτσι έμπαινε λίγο φως από το κρύσταλλο... Ύστερα από μισή ώρα, κόντευα να πέσω κάτω.

«Και τώρα, τι κάνουμε;»

«Θα περιμένουμε...» σε μεγάλη ομηχανία και οι δυο... Περνάει άλλη μισή ώρα, έκλεισα τα μάτια, ακούμπησα το κεφάλι πίσω, έγειρα στο πλάι, τα χέρια σταυρωμένα... ... Μπαμ! ένα φίλι στο λαιμό, δυο μπράτσα μ' αγκαλιάζουν μ' όλη τους τη δύναμη.

«Είσαι τόσο γλυκειά... Γέννησε τα παιδιά μου... Ήμασταν μαζί δέκα χρόνια... Ορκίζομαι, δεν θα σε ξεαναπικράνω, συγχώρεσέ με για το κακό μου φέρομο... Είδα τι σημαίνει να ζω μακριά απ' τα παιδιά μου κι από σένα, τί έχανα... Εσύ είσαι η μοίρα μου! Δεν θα χωρίσουμε ποτέ!» ... Και από τότε είναι τόσο στοργικός, που όλα τα άσχημα ξεχάστηκαν. Και, πάνω απ' όλα, συνήλθαν και τα παιδιά, που η δυστυχία τους ήταν για μένα το κύριο, το μεγάλο βήσσο...

Κι εγώ την κοίταξα άναυδη.

- Πρώτη φορά, της λέω, ακούω τέτοια περίπτωσή! - Και η διακόπτι του ρεύματος;

- Ευτυχώς, κράτησε πολύ. Κράτησε δυο ώρες!

- Αχ, Θεέ μου! είπα. Τι ιστορία είν' αυτή;

- Από τότε, λέει, καμιά φορά τα βράδια καθόμαστε στον καναπέ αγκαλιασμένοι, σβήνω για λίγο τα φώτα... Κι ανάβω κεριά στη ΔΕΗ!

Γράφει η
Αγγελική Ζολώτα
Καθηγήτρια φιλόλογος

ΤΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΜΑΣ

Σφάλματα κάνουμε πολλή, και μεγάλα και μικρά, στη ζωή κάθε φορά, θελημένα ή αθέλητα.

Σφάλματα από μικρά, στα χρόνια μας τα παιδικά, σφάλματα στην εφηβεία, που μας φέρνουν δυστυχία.

Σφάλματα στο επάγγελμα, για το οποίο κατάντημα, στην παντρεία και τα παιδιά, και στην οικογένεια.

Σφάλματα στα οικονομικά, που δεν πηγαίνουν καλά, για να μας φτάνουν τα λεφτά.

Σφάλματα στη συμπεριφορά, με τους ανθρώπους γενικά, υγεία και διατροφή, στο δρόμο και στην κίνηση.

Από τα σφάλματα αυτά, άλλα διορθώνονται, και άλλα, δεν διορθώνονται, με τη ζωή πηλώνονται.

Ο ποιητής
Ιερέυς Νικ. Ε. Μήτσος

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΓΝΑΝΤΙΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

1. Η Αδελφότητα Αγναντιτών Ιωαννίνων πραγματοποίησε τις γιορτινές εκδηλώσεις της (κοπή πίτας-αποκριάτικος χορός) με μεγάλη συμμετοχή των χωριανών και φίλων και τους ευχαριστούμε όλους θερμά. Τους περιμένουμε όλους και στις υπόλοιπες εκδηλώσεις της Αδελφότητας.

2. Ο επόμενος στόχος της Αδελφότητας είναι η διοργάνωση της 6ήμερης εκδρομής στην **Κωνσταντινούπολη** που θα πραγματοποιηθεί από **30 Μαΐου** (ημέρα αναχώρησης) μέχρι **4 Ιουνίου** (ημέρα επιστροφής) στα Ιωάννινα.

Όσοι επιθυμούν να συμμετέχουν στην εκδρομή θα πρέπει να το δηλώσουν το αργότερο τη Δευτέρα 5 Μαΐου. Το χρηματικό ποσό ανά άτομο ανέρχεται στα 300 Ευρώ, από τα οποία τα 150 Ευρώ θα πρέπει να καταβληθούν έως τις 5 Μαΐου (έναντι προκαταβολής) και το υπόλοιπο χρηματικό ποσό των 150 Ευρώ έως τις 20 Μαΐου. Οι συμμετέχοντες πρέπει να διαθέτουν *καινούριες ταυτότητες ή διαβατήρια νέου τύπου*.

Για περισσότερες πληροφορίες και αναλυτικό πρόγραμμα θα πρέπει οι ενδιαφερόμενοι να επικοινωνούν με τον πρόεδρο της Αδελφότητας στα παρακάτω τηλέφωνα:

τηλ.: 26510 41881

κιν.: 6979817921

ή την Αντιπρόεδρο κ. Βούλα Καπέλη-Γεωργονίκου στο

τηλ.: 26510 32488

Από το Δ.Σ. της Αδελφότητας

Στιγμές ...

Δυό είναι οι θεικές στιγμές, στον βίον μας τη δίνη:
Η μά μας δίνει φως ζωής
κι η άλλη μας το σβήνει...

Οι άρβονες ανάμεσα,
μαύρες, λευκές και γκριζές,
δεν έχουνται απ' το πουθενά
σ' εμάς έχουν τις ριζές!...

Μέσα μας πάνε η έχοντας,
φρουμάζοντες, αγριεύοντες,
και χαιρωτά, εδώ και πού,
μόνο οι λευκές χορεύουν!...

Αλλά οι αυτές οι χαιρωτές,
όταν χοροπηδάνε,
ταυγάλλουν τις αντίζηλες,
και ορμάνε να μας φάνε!...

Χώνουν στους κουφιοκέφαλους,
φθόνους, μίσση, κακιές,
τους σαβουρώνουν το κενό,
και κάνουν..., "θού...",
βλακείεις!...

Χρ. Αρ. Παπαζιώτης

Η Κατάντια

Γράφει η
Αριστέα Γιαννούλα
Πρένιτζα

Τα ίδια και χειρότερα
και η ζωή αλλάζει,
Σ' αυτόν τον ψεύτικο
ντυνάδι
Το ψέμα οργιάζει.

Πήραμε τον κατήφορο
Ποιός ξέρει που θα βγούμε,
Το μόνο σίγουρο λοιπόν
Είναι πως θα πνιγούμε.

Ετσι πως καταστήσαμε
Χωρίς τα ιδανικά μας,
Να χτίζουμε με ψέμματα
Υπεύθυνοι κι από πλευράς
μας.

Ποιός για τον άλλο
νοιάζεται
Σ' αυτή εδώ τη πλάση,
Κι' αυτού που ονειρεύεται
Μάλλον το έχει χάσει.

Τρέχουμε σαν τα πρόβατα
Χωρίς μυαλό και γνώση,
Να βγάλουμε πολιτικό
Για να μας μαστιγώσει.

Λίγος πια είναι ο καιρός
Να φτάσουμε στον πάτο,
Θα τρώμε όλοι όπως παλιά
Γύρω από ένα πιάτο.

Κλαίει οι γέροι οι γριές
Που δεν μπορούν να ζήσουν,
Παρακαλάνε το θεό
Τα μάτια τους να κλείσουν.

Κάποτε ζούσανε πολλοί
Γέροι και νέοι αντάμα,
Τώρα οι γέροι βρίσκονται
Μονάχοι με το κλάμα.

Σπαράζουν στα ιδρύματα
Φωνάζουν από τον πόνο,
Που έσπειρε η μοναξιά
Αυτοί το ξέρουν μόνο.

Γυρίζουν τα μάτια τους
Ανθρώποι να μη δούνε,
Εκεί που φτάσανε λοιπόν
Μη ξαναπροδοθούν.

Φτάσαμε στο απροχώρητο
Δεν έχει παραπέρα,
Να αλλάξει κάτι κάποτε
Να δώσει άσπρη μέρα.

Μόνο σε τούτο το χορό
Να μπούμε όλοι παρέα,
Και να βροντοφωνάζουμε
Όλοι μαζί «ΑΕΡΑ».

Τι 'χνερ απ' έπαθα χρονιάρια μέρα, γυναίκα τ'ς ηλικίας μ'

Εύκοθα δύνονται οι θεοί που κατοικούν στα ουράνια να τον υψώσουν το θνητό και να τον ταπεινώσουν, (Ομήρου οδύσεια). Εγώ ήμουν που σας έκανα να το νταί και τον καμπόσο και σας έλεγα πως ν' αντιμετώπιζε την επερχόμενη πετρελαϊκή κρίση. Πριν λίγες μέρες ήταν...

- Με τιμώρησε ο θεούλης και ήρθα κατάφρασα με την κατάσταση που έχουμε ν' αντιμετωπίσουμε αν...αν βγουν αληθινά όσα λέγονται. Να σας εξηγήσω, γιατί ίσως σας μηπρόδεξα. Απ' ήτε παιδικά μ' προχτές χρονιάρια μέρα -ήταν η γιορτή τ' άντρα τ' ζωής μ'- και σαν παραδοσιακή μάνα απ' κατάντ'σα είπα στα παιδιά μου να 'ρθουν να φάμε όλοι μαζί για τ' χαρά τ' πατέρα τ'ς.

- Πήρα τη συγκατάθεσή τους και πανευτυχής από το προηγούμενο βράδι έβαβα και χούχλαξα την παλιονιόρα (τι μ'φταίει η καψορή). Άντε λέω θα σκουθώ πουρνό - πουρνό την Κυριακή θα πετάω το παγωμένο βύγκ' θα πάρω το τιψί, θ' ανοίξω φύλλο κι έτοιμη η κρισσότ' να. Ν' κουκουρίσεις δ' λειές! Ύστερα θα πάω να φιακάω τα γιαπράκια, αφού βέβαια 'τοιμάσω τον κιά και ζεματίσω το κομπορολόγιον. Εγώ η μαύρη τ' θα βάλε όλα σε μια σειρά, ομ δε...

- Επηρεάσε ο θεός τ' μέρατ', είδα απ' χάραξε κι είπα να σκουθώ να πάσω τ' δ'ήλι μ'. Αμ τι 'ταν τούτο πόνηθα; τι σικ'ήτ' απ' πήρα γυναίκα τ'ς ηλικίας μ'; Καθ' μ' γίνκι...Δε χρειάζονται ναπληκία...Καθ' έλεγα αν παλιό «καθ' ξημέρωμα...Καθ' νύχτωμα».

Όλη την προηγούμενη νύχτα έβρεχε κι έριχνε κάτι μπουμπουναριές και δεν ανυπόχκα που είδα τη λάμπα νυκτός ορθομένη. Άντε είπα κατ' έπαθε η γραμμή και θα τ' σιάδουν, τώρα, όπ' μ'μ'ναι θάρθει το ρεύμα. Αμ' πω!...οιγί μ'ν ήρθε. Κυριακή χρονιάρια μέρα θάβγαίνε η ΔΕΗ να τρέχει για το ρεύμα το θ'κό μας.

- Αδερφάκια μ' όσο πέραγα η ώρα και φως δεν έγλεπα μ' έπιασε κακιά ταραχή. Τρακιστίκα να τοιάσω τα γιαπράκια και να σκιάζουμαι ν' ανοιγοκλείνω το ψυγείο (μην πέσει η ψύξη). Έφαγα και μια χιαχιά να πάρω τα χαπάκια μ' κι ήταν ώρα για έναν έρμω καφούλη απ' έλαγαμ κάποτε. Τώρα η κάνουμε, το ηλεκτρικό μάτι του καφέ μούγνεφε θλιμμένα και ειρωνικά... «Εδώ είμαι κυρά αλλή τι να σ' κάνω! Στον πάγκο της κουζίνας ήταν ακουμπισμένο ένα σούπερ μοντέρνο γκαζάκι. Αυτό το εργαλείο το τρέμω σα σάϊτάν με κείνο το κουμπί που δίνει αυτόματα φωτιά. Είχα εμπιστοσύνη στο παλιό πετρογκάζ, σπαθί μου ζηνηθόκα τόσο χρόνια. Τώρα χτυπάω το κεφάλι μου, γιατί ξεκάναν τόσο συμπράγκαλα που με συντρόφειαν και με ξεντροπιάζαν πολλές φορές, κι ως υπήρχαν οι ηλεκτρικές συσκευές.

- Έκαστα να πω τον καφούλη μ' και να περιμένω, αλλή δε μ' μπάνωνταν. Άρχισα να κρώνω και τότε μ' έπιασε πανικός. Μωρέ τι 'ναι τούτο...είναι η αρχή του τέλους μας, συθαλογίστικα. Κάπως έτσι θάρθει το τέλος του ανθρώπου. Πρέπει ν' αντιδράσουμε πριν να είναι αργά, να συσπειρωθούμε όλοι μαζί, να βρούμε τρόπο να επιβιώ-

σομε, να μη γονατίσουμε. -Μαυροπίνοντας τον καφέ, κοιτάζοντας απέναντι τις χιονισμένες βουνοκορφές... κρυώνοντας και καρτερώντας το

Γράφει η Σπυριδιούλα Κοντογιάννη Φιλολόγος - καθηγήτρια Μαθήτρια του Γυμνασίου Αγνάντων τη δεκαετία του 1960

φως, άρχισα να σκυθαοβρίζω τον εαυτό μου. «Μουρή Ζουρή εσύ δεν είσαι που μας έδινες οδηγίες τι να κάνουμε και πως να μη σκοιάζουμε με τις φοβερές για την πετρελαϊκή κρίση του κιαρατά;» φασκέλιωνα τον εαυτό μου που ξεκάνω το πετρογκάζ και το πήγα στο χωριό. Τον τόπο μούπιανε; Τόσα τζάβαλα αήλια πως χωριούνται; Θα τρακιστώ να το φέρω πίσω και θα πάρω και μια γεμάτη φιάλη να την έχω θα ρεζέρβα. Θα φέρω και καμιά τέντζερη και το τιψί και την πυρωσιά...προπαντός την πυρωσιά. Θα κοιμήσω και κάνα μαγκάλη πρόχειρο. Δε γίνεται να βάλω συμπούλα στο διαμέρισμα, από που να βγάλω τις σωήνες... Δεν πειράζει με τη χαρά ζεστούθα κάνουν και τα κάρνα. Όσο για μπουρί! αρκεί μια σκυλοκοκονέρβα ανοιχτή κι απ' τ'ς δυό μεριές και να ένα μπουρί ζουκό!

-Κοίταζε τον ακάλυπτο χώρο της πολυκατοικίας για να βρω μια άκρη, μια γωνιά, που να μπορώ να στήσω το παλιό μαγειριό. Να μπορώ ν' ανάψω φωτιά, να βάλω την πυρωσιά και τη χαλκοματένια κακάβα και να ζεστάνω νερό για πλύση. Μπά κακό χρόνο νάχω. Που πέταξα το τσιγκινο σκαφιό...που να χαλέψω να το βρω για τη πνουγάδα. Να ρωτήσω αν υπάρχει κάνας τενεκτσής ακόμα, να παραγγείλω ένα για καλό και για κακό, θα χρειαστεί. Να φέρω κι έναν τσιγκο μεγάλο, για να σκεπάσω το πάνω μέρος του μαγειριού όπου θα ψένω και θα μαγειρεύω με τη χαλκοματένια αγγειά...όπως τούχει η μαουύλα μ' στο χωριό. Θα τ' φιακάω μοναχί μ' τ' γωνιά και θα την κιάω κιόλας, γιατί είναι απαραίτητο το αρχικό κάψιμο. - Φτου παναθεμάμε για πότε

καρτέραγα νάμαι έτοιμη. Οι άνθρωποι τόλεγαν και το ματάλεγαν ότι είμαστε στο έλεος του μαύρου χρυσού. Δε σφαιρώνω τον εαυτό μου...κι ας ήμουν όλο συμβουλές και υποδείξεις για τους άλλους. Καιρό τώρα έχω αγοράσει το φωτιστικό πιτρεπία και τ' λάμπα και δεν γίνκα ατία να τη νιώσω και να τ' γκάνου χαζίρ για ώρα ανάγκης. Άντε μην έρθε η νύχτα και δεν έχουμε φένη. Για να φωτίσω και το γιόμ' τι νεώτερα έχει από το μέτοπο διακοπής ρεύματος. Τι είπαν οι ειδήσεις...ποιές ειδήσεις μωρή ξεκουτισομέν; Ορμώ στο ραδιόφωνο...το ανοίγω, το πασπατεύω, τίποτα σκούε φωνή ούτε ακρόαση. Αχ το άτιμο θέλει μπαταρίες και δεν έχω...αύριο κιάλας πρέπει να σμαζώξω κι απ' αυτές για να μαθάνω τα νέα. Το ασύρματο τηλέφωνο είναι βουβό...για κοίτα το κατεργάριο...τάχα είναι ό,τι πιο τέλειο, κι αυτό εξαρτιέται από το ρεύμα.

-Μια παράξενη ψυχία απλήνετα και μέσα και έξω από το σπίτι. Τρέχω στην τηλεόραση...Το χαζοκούτι μωρέ, ο τρίτος άνθρωπος, η TV δε βγάλε άχνα...ένα το κρατούμενο. Το ψυγείο δε δουλεύει...δύο τα κρατούμενα. Το καθοριφέρ δε μουκρίζει κάθε τρεις και λίγο...Τρία τα κρατούμενα και πάει λέγοντας.

- Η ώρα πήγε δέκα και το ρεύμα πουθενά να φανεί. Να τηλεφωνήσω στους αρμόδιους και να τους ρωτήσω...με τι τηλέφωνο; Πάνω στην απειθαμία μου έκανα και μια σκέψη πως ίσως ο δήμαρχος χρωστάει στη ΔΕΗ, και γι' αυτό η «κυρία» μας έκοψε το ρεύμα.

Α! σιχτήρι και συ κ' δήμαρχε, δε θα πληρώνουμε εμείς τα θ' κάσας τα μπαντακτ'ήλκια. Κατά το μεσημέρι είδουμε φως το αληθινό». Το ρεύμα ήρθε. Ευτυχώς που είχα βρασειμένη την παλιονιόρα'. Εριξα γρήγορα λίγο κριθαράκι και ντοματούλα κι γονιόραμαν μια χιαχιά (θέμ' σ'χώραμε). Πάει περίπατο η κρισσότ' και τα γιαπράκια. Για την επόμενη διακοπή ρεύματος πρέπει σίγουρα να χαζιρευτώ. Άντε τώρα πολλή σας χιά! και πρέπει να σκοιάνω.

Γειά σας.
Ευχαριστώ για τη φιλοξενία.

ΑΠΟΚΡΙΕΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

Οφείλουμε να ευχαριστήσουμε όλα τα παιδιά που συμμετείχαν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στη διοργάνωση των εκδηλώσεων. Η νεολαία πάντα μπροστά, εκεί τη θέλουμε έτοιμη σε λίγο να αναλάβει στο χωριό μας όλους τους ρόλους, το αξίζει. Και εμείς παραπίσω να καμαρώνουμε και όπου μπορούμε να της συμπαραστεκόμαστε. Σημειώσουμε ιδιαίτερα ότι ο κ. Κώστας Μαυροπάνος με πολύ τρέξιμο αλλά και με δική του έξοδα "έστησε" την παράσταση με το γαϊτανάκι. Επίσης ευχαριστούμε την Αδελφότητα των Αθηνών που με δική της πρωτοβουλία ενίσχυσε οικονομικά τις εκδηλώσεις.

Με την ευκαιρία πρέπει να αναφερθούμε στο βασικό ρόλο που έχουν οι καταστηματαρχές

του χωριού μας στη διοργάνωση τέτοιων εκδηλώσεων. Οι εκδηλώσεις του Συλλόγου δεν είναι συχνές ούτε πολυπληθείς, επομένως δεν μπορούν να είναι οικονομικά αποδοτικές ούτε για το Σύλλογο και πολύ περισσότερο για τα καταστήματα που έχουν και έξοδα. Χωρίς τη δική τους βοήθεια, τη δική τους προσωπική δουλειά, τη διάθεση των καταστημάτων τους και τη θέλησή τους να βοηθήσουν το Σύλλογο, που σημαίνει κατ' επέκταση τους χωριανούς μας, εμείς δε μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Σ' αυτούς βασίζομαστε και τους ζητάμε την κατανόηση. Με ικανοποίηση διαπιστώσαμε ότι είναι όλοι πρόθυμοι να συνεισφέρουν και γι' αυτό τους ευχαριστούμε.

Και του χρόνου καλύτερα.

Το Δ.Σ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ Δικηγόρος

Ν. ΖΕΡΒΑ 2 - 3ος όροφος - Γραφ. 19 - Ιωάννινα - 45332
Τηλ. Γραφείο 26510-76827, Fax: 26510-76653
Κιν.: 697-4364003

Σοβαρά κι εύθυμα

Ο Λακ' Γκουρής

Ο Λάκης, στη Σχολή των Ενελεπίδων.

Τί είχε τον τρόπο του ο Δημ' Αγόρος, αν και ήταν μεγάλη φαμίλια. Ο Γκουρής ήταν και προνομιούχος είχε γάιδαρο. Πως λέμε αυτός έχει τζιπ 4Χ4, ο Γκουρής είχε γάιδαρο για τους τέσσερις.

Ήταν σωστός κουβαλιτής ο γάιδαρος του Λάκ' το χορτάρι που 'τρωγε το ξεχρέωνε.

Φορτωμένος απ' το Δέντρο Μέγα κουμαριά δεν αγκομαχούσε ούτε τότε που κουβαλούσε τα καλαμπόκια απ' τη Γουίλ'.

Πώς όμως ο Βασιλης έγινε Γκουρής; Άνοιξη, οι ταιριμτζέλες στις δόξες του. Κόψμε,

κόψμε το φλοιά και στρίψε, στρίψε, βάλε πάνω και το τοαμπνάκ', γινόταν το γκουρί. Ήταν σωστός μάστορας. Αν και προσπαθούσαμε, δεν τα καταφέραμε. Όταν δε μαστρώσαμε πάντα τραγουδούσε:

Μπούνα, μπούνα και τοαμπνούνα
βγάλε το ζουμίσου,
ώσπου να 'ρθει η Πα-
σαλιά
με τα κόκκινα τ' αυγά.

Έτσι ο Βασιλης έγινε Γκουρής.

Αυτό το παρατσούκλι τον ακολουθεί ακόμα, αν και έφυγε πολύ νωρίς.

Στις καλοκαιρινές συντροφικές μας ο Λάκ' Γκουρής είναι κοντά μας.

Φιλόμουςος ο Λάκης. Είχε εξοικονομήσει ένα βιολί και φώναζε τον πατέρα μου στα ξεφλουδιόματα να το κορτίσει και να τους διασκεδάσεις, εκεί και ο Λάκης με το γκουρίτου.

Παράστανε το Ζέρβα με το κλαρίνο. Το έπαιζε και όμορφος και έλεγε ότι μοιάζει του Βουτσά του ηθοποιού και όταν φωτογραφιζόταν έπαιρνε την ανάλογη στάση.

Στη σχολή των Ενελεπίδων, φωτογραφιζόταν πάνω στ' αλογα, αλλά ο γάιδαρος δε ξεχνιόταν, ούτε το πάθημά του.

Τι είχε γίνει; Είπαμε σκαβταλιές. Απόγευμα έπρεπε να μαζέψουν το γάιδαρο απ' τη Γουίλ'. Κουμπανία όλα τα Αγοράκια —είπαμε γάιδαρος για τους τέσσερις— Αντρέας, Φάνης, Χρήστος και αρχηγός ο Γκουρής, τον βαβαλίκευαν και γύριζαν στο σπίτι. Να όμως που τους την είχαμε στήσει. Ρίξαμε στο γάιδαρο αλογόμυγες και όπως έτρεχε ιπποδρομικά, ένα, ένα τα παιδιά πέφτανε. Κλωστοβότας και γκαρίζοντας έφτανε στο σπίτι και οι φωνές των παιδιών αντηχούσαν στη ρεματιά και οι ένοχοι χαϊρόταν το γεγονός απ' την Αγία Φανερωμένη. Ποιός ξέρει πόσες μέρες τον άφηνε νησιτικό η Κυρά Δημναία. Τι έφταγε το ζωντανό!

Θα μου πείτε, γιατί είχαμε καλό βαθμό στα Λατινικά;
Ο Γκουρής, στα μικροθελήματα δεξί χέρι της Κυρά Λένης του καθηγητή με τον Μπουνιάκου, πούτσε με τοίπουρο τη γριά, μπήκε στο γραφείο πήρε τα θέματα τα μόρασε και όλη νύχτα, εμείς τα μάθαμε απ' έξω κι ανακατωτά. Την άλλη μέρα ο Μπουνιάκος καυχόταν στο καφενείο πως και ο...Χαριλάκ' 'έγραψε'.
Το καλοκαίρι η Σόνια και η Χριστίνα, κόρες του Λάκη μου είπαν:
— Γράψε κάτι για το μάρμαπα!
— Γιατί, βρε κορίτσια με κάνετε να κλαίω!!!

Γράφει ο Χάρις Ζάχος Συντηχός Δάσκαλος

Απόκριες έπρεπε να χορέψουμε. Ο Λάκης πάντα μπροστά και φωνακιά τον Ήλιο...

ΤΟ ΜΕΛΑΝΟ ΣΗΜΕΙΟ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΙΩΑΝΝΙΤΩΝ

Στο φύλλο 160 και στην σελίδα 6 της εφημερίδας Αγναντα διάβασα τα σχόλια του Προέδρου της Αδελφότητας Ιωαννιτών για την Λαϊκή βραδιά που διοργανώθηκε το καλοκαίρι. Ενώ ο κόσμος εξυπηρετήθηκε και γλέντησε βρήκε το μελανό σημείο "πίτσας".

Ενημερώνω τον κύριο Πρόεδρο ότι ο ρόλος του είναι η δραστηριοποίηση της Αδελφότητας και όχι να κάνει κριτική στα Καταστήματα.

Σας θυμίζω ότι πριν δέκα πέντε χρόνια που το χωριό είχε κόσμο δεν είχε καταστήματα ενώ τώρα που έχει όλων των ειδών καταστήματα και ξενώνα δεν έχει κόσμο αλλά έχουμε τους κριτές.

Ευτυχώς που οι ξένοι που περνάνε από το χωριό φεύγουν με τις καλύτερες εντυπώσεις φιλοξενίας και εξυπηρέτησης. Όσο για το συγκεκριμένο κατάστημα οι πελάτες του το αυτοδιαφημίζουν σε όλα τα έντυπα (Καθημερινή, Βήμα, Ελευθεροτυπία, Νέα και το περιοδικό του Μαμαλιάκη).

Θυμίζω στον κύριο Πρόεδρο ότι παλαιότερα καταστηματαρχες από το χωριό είχαν φέρει τα μεγαλύτερα ονόματα της Δημοτικής Μουσικής και είχαν ακούσει την κριτική σας. Γι' αυτό κύριε Πρόεδρε την πολιτιστική κληρονομιά που θα αφήσετε στο χωριό μας και στους νέους είναι μια ψευτολαϊκή βραδιά πότε με εισιτήριο και πότε χωρίς.

Γιατί κύριε Πρόεδρε (αιμοδοσίες - θέατρα και άλλες εκδηλώσεις) που γινόταν στο παρελθόν

έχουν αντικατασταθεί με μια λαϊκή βραδιά και εκφωνήσεις λόγων από το μικρόφωνο.

Όσο για το καγκελάρι και την παράδοση κάνετε κριτική αλλά δεν προσπαθήσατε ποτέ να το οργανώσετε αν και οι καταστηματαρχες είχαν την καλή θέληση να σας βοηθήσουν.

Κόφτε την κριτική για όλους και για όλα και αφήστε μας να βγάζουμε το μεροκάματό μας και να εξυπηρετούμε τον κόσμο που περνά από το χωριό.

Μετά τιμής
Κώστος Κωστόλας

Η ΑΝΟΙΞΗ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Όταν η άνοιξη ηλευτέρωσε
τις πεταλούδες
τότε εσύ ακαθάλαστος
τη δική μου ψυχή.
Ήλθες κοντά μου, χάμου στ'
άγριο στρωσίδι
φτιαγμένο από το φύλλο της
τιάς μεσ' στα αρώματα του
μύρτου.

Θεήπνεες κάτι να μου πεις μα δεν επρόφτασες
το φως του φεγγαριού που μας κοιτούσες από ψηλά
σου 'δινε άλλη αίσθηση εκείνη τη στιγμή,
ώστε η καρδιά να μην αποζητά άλλη αγαλιά
γιατί τα 'θελε όλα.

Εδώ κάτω απ' το βήμμα το ωχρό του φεγγαριού
σε κοιτάζα χαμένος, σκεπτόμουν τα μελλούμενα
γουπεύμενος απ' τα εβενίνα μαλλιά σου
το θεϊκό σου πρόσωπο που τ' απογείωναν
δύο μαύρες κλόρες μάτια.

Ντυμένη απλά χωρίς χρυσά και αργυρά
που δείχνουν έπαρση
με τα μαλλιά σου ανέμελα ριγμένα
στους ηευκούς σου ώμους.

Κι έλεγα μόνος μου ποιός θα 'ναι άλλη
που θα μπορέσει ν' αρνηθεί τόση ομορφιά
τόση λαχτάρα, τόση νοσταλγία.

Από την ποιητική συλλογή του Τάσου Μπαθί,
Ποιήματα Αγάπης

Επιστολή προς τον Πρόεδρο της Αδελφότητας Αγναντιτών Αθηνών

Για αποκατάσταση της αλήθειας στα όσα έχουν γραφεί στο υπ' αριθ. 160 φύλλο της εφημερίδας τα ΑΓΝΑΝΤΑ στη σελίδα 16, έχω να δηλώσω τα εξής: Τον Αύγουστο του 2007 σε μία συνάντηση προσωπική με τον κ. Χρήστο Τούμπουρο τον ρώτησα που ηγήνη και μου απάντησε ότι ηγήνη να δώσει ένα βιβλίο σε κάποιον συγχωριανό μας. Τότε εγώ καρπολογώντας και πάντα αστεεινόμενος (διότι πολλές φορές κάνουμε ασέια μεταξύ μας) του είπα: Χρήστο θέλω βρήκες δουλειά - βρήκες πετρέλαιο. Τίποτε περισσότερα - τίποτα λιγότερα.

Δηλώνω κατηγορηματικά ότι ουδέποτε ανέφερα χρηματοδότηση του ιδίου από τον Δήμο ΑΓΝΑΝΤΩΝ και ούτε άλλα ονόματα όπως κακός ενγρήγορον ανέφερα όπως τον κ. Χρήστο Παπακίτσο, τον κ. Μιχάλη Χάρο και τον κ. Χαρίλαο Ζάχο. Μετά από δύο (2) ημέρες με συνάντησε ο κ. Χρήστος Τούμπουρος και μου είπε: Ξέρεις Γιώργο, αυτό που είπες εγώ θα το γράψω στην εφημερίδα. Τότε του απάντησα. Βρε Χρήστο αξίζει τον κόπο γιαυτό το αστέιο που σου είπα να το γράψεις στην εφημερίδα; Τότε αυτός μου απάντησε ότι εγώ θα το γράψω.

Αυτά τα όσα ανέφερα ελέχθησαν σε προσωπικό επίπεδο και δεν υπήρχε λόγος να γραφούν στην εφημερίδα καθ' όσον η εφημερίδα τα ΑΓΝΑΝΤΑ δεν είναι πολιτική εφημερίδα αλλά Αδελφότητας και σκοπό έχει να ενώνει και να συμπρωτύνει τους συγχωριανούς μας και όχι να τον δικάζει.

Μετά τιμής
Γιώργος Χ. Πολύζος - Απόστρατος Αξιωματικός

ΣΩΤΗΡΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ

Όσο περνούν τα χρόνια, τόσο ποιο δύσκολα τυχαίνει να βρεθούμε στο χωριό ταυτόχρονα τα αδελφία, ειδικά αν είναι 4 και δεν είναι μέρες πανηγυριών. Ευτυχώς όμως τα 4 παιδιά του Σωτήρη Θανάση και της Χρυσάνθης βρέθηκαν μαζί στις 22 Μαρτίου, πιστεύοντας ότι θα πάνε για μια μικρή ανάπαυλα της καθημερινότητας της Αθήνας.

Υπολογίζοντας βέβαια και ότι θα βοηθούσαν και τον πατέρα τους στο αγαπημένο του αγρόκτημα (λίγο με τα ζωντανά, λίγο με το να φυτεύουνε καμιά πατάτα...). Δεν υπολογίζανε όμως ότι θα τον συνοδεύανε και λίγα μέτρα παραπέρα για το...τελευταίο του ταξίδι.

Και όμως, έτσι ξαφνικά ο μπάμπας Σωτήρης που έκλεισε τα 80 με λευκό βιβλιάριο υγείας, το άφησε για πάντα λευκό. Είναι σίγουρο ότι όλοι θα τον ήλκευαν για αυτό, όπως και θα τον ήλκευαν και για την απλοϊκή ζωή του, που καθημερινά για ώρες στο αγρόκτημα, έχοντας επικοινωνία με τα ζωντανά και τη φύση, όπου δίπλα τους άφησε ευτυχισμένους την τελευταία του πνοή.

Γιος του Θανάση Θανάση και της Κατερίνας παντρεύτηκε με την Χρυσάνθη Ιωάννη Φίλου, και ευτύχησε να δει 4 παιδιά και 6 εγγόνια.

Θα σε θυμόμαστε για πάντα.

Γ. Φίλος

ΜΗΝΑΣ Ε. ΙΑΤΡΙΔΗΣ - Φυσίατρος
M.D., P.T.
 Αθέρωφ 34Α, Τ.Κ. 14232 Πειραιάς
 Τηλ. Κέντρο: 210-2589060-4, 210-2589085
 Fax: 210 2589068 • Κιν.: 6977 468911
 E-mail: anakamsi@otenet.gr

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΜΑΥΡΟΠΑΝΟΥ-ΡΙΖΟΥ

Πρόσφατη φωτογραφία

κόττητα. Ευγενική, καταδεκτική και ομιλητική ενέπνεε γύρω της σεβασμό και εμπιστοσύνη. Το σπουδαιότερο: ήταν άκρως συναισθηματική με ευγενικά αισθήματα και συμπαραστέκονταν πάντοτε, με έμπρακτη αγάπη, στους φτωχούς, αδύναμους και αδίκημενους.

Όλα αυτά δεν είναι λόγια – μοτίβο που γράφονται για αποθανόντα. Έχω άμεση αντίληψη, τα είδα, τα βίωσα. Τόσα χρόνια ήμου γειτόνάς της. Γι' αυτό και παίρνω την πρωτοβουλία να γράψω δυο κουβέντες για την αείμνηστη Χρυσούλα.

Προσक्रούοντας λοιπόν στη μετριοφροσύνη της οικογένειας της αείμνηστης χωριανής μας-δασκάλας Χρυσούλας Μαυροπάνου-Ρίζου, ζήτησαμε από το αρχείο της, αναμνηστικές φωτογραφίες από τις δραστηριότητες που σφράγισαν το πέρασμά της από το δημοτικό σχολείο Αγνάντων, όπου υπηρέτησε επί οκτώ έτη και τις οποίες δημοσιεύουμε με μεγάλη εκτίμηση και θαυμασμό προς το έργο της και απόλυτο σεβασμό στη μνήμη της.

Ως δασκάλα, η αείμνηστη Χρυσούλα ήταν συγκροτημένη με εγκυκλοπαιδικές γνώσεις, πλήρη παιδαγωγική κατάρτιση και άριστη διδακτική ικανότητα. Ιδιαίτερη κλίση είχε στα χειροτεχνικά μαθήματα. Θεωρούσε το έργο του δασκάλου λειτουργημα. Μέθοδός της ήταν η αγάπη της προς το παιδί. Δίδασκε με το περίσσευμα της ψυχής και των γνώσεών της, χωρίς καταναγκασμό και αμερόληπτα. Πάντοτε ενθάρρυνε τους δειλούς μαθητές και βοηθούσε τους αδύνατους. Γι' αυτό και οι μαθητές τη λάτρευαν και τη σέβονταν. Οι γονείς την αγαπούσαν και απεριόριστα την εκτιμούσαν.

Ήταν, χωρίς υπερβολή, γεννημένη δασκάλα! Συμμετείχε και ανέπτυξε δραστηριότητες εντός και εκτός του Σχολείου.

Εργαζόταν με υπερβολικό ζήλο, αθόρυβα και ουσιαστικά θυσιάζοντας από την οικογένειά της πολύτιμο χρόνο.

Την Άνοιξη του 1970 στο παιδαγωγικό Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό Σχολείο Αγνάντων διδάξε υποδειγματικά το μάθημα "Σπουδή του περιβάλλοντος". Το συνέδριο αυτό παρακολούθησαν οι δάσκαλοι των Δυτικών Τζουμέρκων με τον Επιθεωρητή τους.

Τον Ιούνιο του 1970 οργάνωσε με τη βοήθεια των άλλων δασκάλων και των μαθητών "Έκθεση χειροτεχνικών εργασιών", των μαθητών του Δημοτικού Σχολείου Αγνάντων, η οποία απέσπασε τα ευμενή σχόλια του Επιθεωρητή Δημοτικών Σχολείων Άρτας και όλων των επισκεπτών.

Την Άνοιξη του 1971 συμμετείχε ενεργά στην "Έκθεση εξωσχολικού παιδικού βιβλίου" στο Δημοτ. Σχολείο Αγνάντων, προδόν της οποίας ήταν η ίδρυση δανειστικής βιβλιοθήκης του Σχολείου με βιβλία που δώρισαν οι κάτοικοι του χωριού.

Έπαιρνε μέρος σε όλες τις επιδείξεις, σχολικές εορτές, εθνικές επετείους και ζωγράφισε με τους μαθητές τα σκηνικά των θεατρικών παραστάσεων.

Το 1971 στις 25 Ιουλίου στην εθνική εορτή για την ιστορική μάχη της ΠΛΑΚΑΣ ΑΓΝΑΝΤΩΝ με τη συμπλήρωση 150 ετών από την Επανάσταση του 1821 παρουσίασε εθνικούς χορούς των μαθητριών του Σχολείου ενώπιον του Νομάρχη Άρτας, εκπροσώπων του Μητροπολίτη Άρτας, του Δευθυνητή 8^{ος} Μερραχίας και των κατοίκων της περιοχής.

Θυμάμαι χαρακτηριστικά τη συμμετοχή της στις δενδροφυτεύσεις που πραγματοποιήσε το Δημοτικό Σχολείο Αγνάντων στο Σιάλτο.

Ατέλειωτη δραστηριότητα, ατέλειωτη και η καταμέτρηση!

Συνολικά, το ήθος, η ζωή της που είναι ένα αληθινό παράδειγμα, ο λιτός μεστός και ουσιαστικός λόγος της πάντα θα μας ακολουθεί και θα μας οδηγεί.

"Ίδανικές φωνές κ' αγαπημένες εκείνων που πεθάναν..."

Κάποτε στη σκέψη μας τις ακούει το μυαλό".

Θα είναι αιώνια η μνήμη της.

Χρίστος Α. Τούμπουρας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε τους συγγενείς, συγχωριανούς και φίλους για τη θερμή συμμετοχή τους, με οποιονδήποτε τρόπο, στο βαρύ πένθος, που μας βύθισε ο πρόωρος θάνατος της λατρευτής μας συζύγου και μητέρας ΧΡΥΣΟΥΛΑΣ.

Επίσης ευχαριστούμε τους φίλους μας, που σεβάσθηκαν την επιθυμία της και αντί για στεφάνια προσέφεραν το ποσό των διακοσίων (200,00) ευρώ στο Σύλλογο «Το χαμόγελο του παιδιού» και συνδέθηκε η ιερή μνήμη της με το πιο ευγενικό συναισθήμα, που την κυριαρχούσε στη ζωή της, **«ανθρωπισμός για το παιδί**, που του λείπει το χαμόγελο και όχι μόνο".

Ευχόμαστε ολόψυχα ο Θεός να χαρίζει υγεία σε όλους.

Η οικογένεια της Χρυσούλας Μαυροπάνου.

Ο σύζυγος
Κώστας
Τα τέκνα
Άννα και Σωτήρης

ΔΩΡΕΑ

Στη μνήμη της αείμνηστης Χρυσούλας Μαυροπάνου η οικογένειά της προσέφερε:

- Στον Ενοριακό Ναό «Κοιμήσεως Θεοτόκου» Αγνάντων εκατό (100,00) ευρώ.
- Στην Αδεφφότητα Αγναντιτών Αθηνών εκατό (100,00) ευρώ
- Στο Φιλόπρωχο Ταμείο της Ενορίας της «Υψώσεως Τιμίου Σταυρού» Κυψέλης Αθηνών για τη στήση των φτωχών τριακόσια (300,00) ευρώ
- Στο Σύλλογο «Το χαμόγελο του παιδιού» τριακόσια (300,00) ευρώ
- Στο Σύλλογο «Κιβωτός του Κόσμου» εκατό (100,00) ευρώ
- Στο Σύλλογο «Γιατροί του Κόσμου» Φάρμακα και αναλώσιμο ιατρικό υλικό.

Το Δ.Σ. της Αδεφφότητας

Αναμνηστικές φωτογραφίες της αείμνηστης χωριανής δασκάλας Χρυσούλας Μαυροπάνου από το Δημ. Σχολείο Αγνάντων που υπηρέτησε οκτώ (8) έτη.

Σχολική γιορτή στη λήξη του διδ. έτους. Απαγγελία ποιημάτων που τα δίδαξε η Χρυσούλα Μαυροπάνου.

Αναμνηστική φωτογραφία των δασκάλων και μαθητών του Δ.Σχ. Αγνάντων που στη γιορτή της 25 Μαρτίου 1971 παρουσίασαν τη θεατρική παράσταση "Οι Τζαβελιάοι" τα σκηνικά της οποίας φιλοτέχνησε η Χρυσούλα με τους μαθητές των σχολείων.

Αναμνηστική φωτογραφία από τα εγκαίνια της έκθεσης χειροτεχνικών εργασιών των μαθητών του Δημ. Σχολείου Αγνάντων, που την οργάνωσε η Χρυσούλα Μαυροπάνου με τη βοήθεια και των άλλων δασκάλων.

Διδάσκαλοι των Δυτικών Τζουμέρκων με τον Επιθεωρητή τους μετά το πέρας του παιδαγωγικού Συνεδρίου που παρακολούθησαν στο Δημοτικό Σχολείο Αγνάντων, στο οποίο η Χρυσούλα έκανε υποδειγματική διδασκαλία στο μάθημα "Σπουδή του Περιβάλλοντος".

Το Δημοτικό Σχολείο Αγνάντων Β' Περιοχής Άρτας αρδεύει τα νεοφυτευθέντα δενδρύλλια λεύκης, στην περιοχή Σιάλτες Αγνάντων. Πήραν μέρος όλοι οι μαθητές των Σχολείων με τα σκαλιστηράκια και τα κοιβαδάκια τους. Συμμετείχαν οι δάσκαλοι: Κ. Μαυροπάνος, Χρυσούλα Μαυροπάνου και Βασιλίη Μπαζούκα.

Αναμνηστικές φωτογραφίες της αείμνηστης χωριανής δασκάλας **Χρυσούλας Μαυροπάνου** από το Δημ. Σχολείο Αγνάντων που υπηρέτησε οκτώ (8) έτη

Φωτογραφίες από γυμναστικές επιδείξεις των μαθητών της Χρυσούλας στο Δημοτικό Σχολείο Αγνάντων

Η Χρυσούλα με τους δασκάλους και μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Αγνάντων μετά τη δένδροφύτευση στο Σιάλτσι Αγνάντων.

Αποψη από τους χορούς των μαθητριών του Δημ. Σχολείου Αγνάντων που παρονήσασε η Χρυσούλα στις 25.7.1971 ενώπιον του Νομάρχη Άρτας, εκπροσώπων του Μητροπολιτή Άρτας, Διοικητή Χωροφυλακής Άρτας, Διοικητή 8ης Μεραρχίας, Επιθεωρητή Δημ. Σχολείων, προέδρων Κοινοτήτων περιοχής στα πλαίσια εορταστικών εκδηλώσεων για τη Μάχη της Πλάκας με τη συμπλήρωση 150 ετών από την εθνεγερσία του 1821.

ΕΦΥΓΕ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΤΑΙΟΤΗΤΑ ΜΑΣ

Η ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΡΙΖΟΥ - ΜΑΥΡΟΠΑΝΟΥ

Σκληρή, άτεγκτη και ανάλητη η ανθρώπινη μοίρα πήρε από κοντά μας, για το ουράνιο ταξίδι της, την εκλεκτή και αξέχαστη συνάδελφο Χρυσούλα Κ. Μαυροπάνου, στις 12 του Γενάρη. Την Αγναντίτισσα δασκάλα με το ξεχωριστό ήθος και την αρχοντική ψυχή.

Η Χρυσούλα όταν διορίστηκε

Το χαρόντιο δρεπάνι, που έκοψε πρόωρα το νήμα της ζωής της, σκόρπισε τη βαθιά θλίψη και τη συντριβή, τον βαρύ πόνο και την ταραχή στην οικογένειά της, στους συγγενείς της, στους χωριανούς, φίλους, συναδέλφους και συνανθρώπους της, που την γνώρισαν.

Άξια, σοβαρή αξιοπρεπέστατη και υπεύθυνη οικοδέσποινα μαζί με τον σύζυγό της, τον αξιαγάπητο συνάδελφο Κώστα Σ. Μαυροπάνου, ανάθρεψαν και μόρφωσαν σωστά και επάξια με τις παραδοσιακές τους οικογενειακές αρχές, με το ακέραιο προσωπικό τους ήθος και την ενδιάθετη ανθρωπιά τα παιδιά τους, την Άννα και τον Σωτήρη, τα εξόπλισαν με ανώτατες σπουδές και με κοινωνική καταξίωση και αναγνώριση.

Πάντα πρόσχαρη η αείμνηστη Χρυσούλα, απλή, απροσποίητη, γελαστή, καλοκάγαθη

και καλοσυνάτη. Ήταν η απεραντοσύνη της ανθρωπιάς, της έμφυτης ευγένειας, της απροσμέτρητης μετριοφροσύνης, της αλύγιστης συνέπειας, του καλοζυγισμένου λόγου. Ήταν ανάστημα σεμνότητας και ορθοφροσύνης, με άστομφο και μυσταγωγική σεμνότητα και αρετή. Ήταν ψυχή ολόγλυκη, ανθισμένη, ευαίσθητη, γαλοχημένη με τις αγνές οικογενειακές, χριστιανικές και ηθικές αρχές και ζυμωμένη με τις αιώνιες παραδοσιακές ελληνικές αλήθειες και αξίες. Ψυχή με σιδερένια αντοχή, ολοκάθαρη, που βγήκε ολόρθη, στητή, λεβέντικη από τη σκληρή βιοπάλη της ζωής του χωριού και ικανή ν' αντικρίσει με ειλικρινή αξιοπρέπεια και αγάπη τους συνανθρώπους της.

Μετά τις σπουδές της στη Ράλλειο Παιδαγωγική Ακαδημία Πειραιά, αφοσιώθηκε ολόψυχα στην άσκηση της υψηλής της αποστολής και του ιερότερου ανθρώπινου λειτουργήματος, της μόρφωσης και διάπλασης παιδικών ψυχών, που η πατρίδα, ο Θεός και ο άνθρωπος της εμπιστεύθηκαν. Και αποδείχτηκε σ' αυτό ταπεινός και σιωπηλός λειτουργός, αθόρυβος μυσταγωγός, φλογερός ζηλωτής, σεμνός μαχητής και ήρεμος πνευματικός εργάτης. Μετέδιδε στους μαθητές της όχι μόνο τα πνευματικά φώτα, αλλά και αιμώδη στις ψυχές τους ιδανικά, αρχές και αξίες της ζωής διαχρονικές, αγάπη προς τη Θρησκεία, την πατρίδα, την οικογένεια και τον συνάνθρωπο. Ήταν δασκάλα ψυχών

γεννημένη. Κατάθεση στη μνήμη της ας είναι και η αναφορά τούτη σε τρεις από τις πολλές αξιοσημείωτες δραστηριότητες, ενδεικτικές της εκπαιδευτικής συγκρότησης της αλσμονήτης Χρυσούλας: Στην παρουσίαση εντυπωσιακής, πρωτότυπης και πρωτόγνωρης για την εποχή (1970) στην Άγναντα πλούσιας χειροτεχνικής έκθεσης των μαθητών της, που τράβηξε το ενδιαφέρον των επισκεπτών με εκπαιδευτικά λόγια. Στην υποδειγματική της διδασκαλία σε παιδαγωγικό συνέδριο στο χωριό μας (1969).

Και στην οργάνωση και καλλιτεχνική παρουσίαση εορταστικών εκδηλώσεων το 1971, για τη νικηφόρα μάχη της Πλάκας Αγνάντων, υπό την αρχιστρατηγία του Μάρκου Μπότσαρη, με τη συμπλήρωση 150 χρόνων από την εθνική Παλιγγενεσία.

Ας είναι ελαφρό το χόμα, που τη σκέπασε και η ψυχή της μακαρισμένη και αναπαυμένη στις σκηνές των δικαίων. Ο Θεός με κρουνούς βάλασμο παρηγορίας απ' τον ουρανό να σκορπίζει στις καρδιές των πονεμένων οικείων και συγγενών της, για ν' απαλύνει και ελαφρώσει με το πέρας του αστερευμένου χρόνου τον πόνο και το θάμπωμα της μεγάλης λύπης απ' τις ψυχές τους, για να την θυμούνται πάντοτε και να παρηγορούνται με τη δίκαιη περηφάνεια από τον θησαυρό των αρετών της και την πλούσια προίκα των χαρισμάτων της.

Αιώνια σου η μνήμη αλσμονήτη Χρυσούλα.
Χάρης Μιχαήλ